

ตัวอย่างประกอบความเข้าใจนี้ ไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ตัวอย่างเพื่อประกอบความเข้าใจนี้อ้างอิงตาม Part B ของมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน ซึ่งเป็นฉบับปรับปรุงของคณะกรรมการมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศที่สิ้นสุดในวันที่ 31 ธันวาคม 2560

(Part B: Illustrative Examples and Implementation Guidance (Bound volume 2018 Consolidated without early application))

อ้างอิง Part B: (B2): Definition of a derivative: examples of derivatives and underlyings

วันที่เผยแพร่: 14 กุมภาพันธ์ 2562

คำนิยามของอนุพันธ์: ตัวอย่างของอนุพันธ์และรายการอ้างอิง

ตัวอย่างของสัญญาอนุพันธ์โดยทั่วไปและรายการอ้างอิงมีอะไรบ้าง

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 กำหนดคำนิยามของอนุพันธ์ไว้ดังนี้

อนุพันธ์ คือ เครื่องมือทางการเงินหรือสัญญาอื่นภายใต้ขอบเขตของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับนี้ ที่มีลักษณะทั้งสามข้อดังต่อไปนี้

- (ก) มูลค่าของเครื่องมือทางการเงินเปลี่ยนแปลงไปตามการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรที่ระบุไว้ เช่น อัตราดอกเบี้ย ราคาของเครื่องมือทางการเงิน ราคาสินค้าโภคภัณฑ์ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ดัชนีราคาหรือดัชนีอัตรา อัตราความน่าเชื่อถือด้านเครดิตหรือดัชนีความน่าเชื่อถือด้านเครดิต หรือตัวแปรอื่น โดยมีเงื่อนไขว่ากรณีของตัวแปรที่ไม่ใช่ตัวแปรทางการเงิน ตัวแปรนั้นไม่ใช่ตัวแปรที่เฉพาะเจาะจงกับคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง (บางครั้งเรียกว่า รายการอ้างอิง)
- (ข) ไม่มีการจ่ายเงินลงทุนสุทธิเมื่อเริ่มแรก หรือจ่ายด้วยจำนวนเพียงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับสัญญาประเภทอื่นซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าในลักษณะเดียวกันต่อการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยตลาด
- (ค) การรับหรือจ่ายชำระจะกระทำในอนาคต

ตัวอย่างประกอบความเข้าใจนี้ ไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ประเภทของสัญญา	ตัวแปรหลักที่ใช้อ้างอิงในการรับหรือจ่ายชำระราคา (ตัวแปรอ้างอิง)
สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย	อัตราดอกเบี้ย
สัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงิน (สัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ)	อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
สัญญาแลกเปลี่ยนสินค้าโภคภัณฑ์	ราคาสินค้าโภคภัณฑ์
สัญญาแลกเปลี่ยนตราสารทุน	ราคาตราสารทุน (ตราสารทุนของกิจการอีกแห่งหนึ่ง)
สัญญาแลกเปลี่ยนเครดิต	อันดับความน่าเชื่อถือด้านเครดิต ดัชนีความน่าเชื่อถือด้านเครดิต หรือราคาตราสารด้านเครดิต
สัญญาแลกเปลี่ยนผลตอบแทนรวม	มูลค่ายุติธรรมรวมของสินทรัพย์อ้างอิงและอัตราดอกเบี้ย
สิทธิที่จะซื้อหรือขายพันธบัตรภาครัฐที่กิจการซื้อหรือที่กิจการเป็นผู้ออก	อัตราดอกเบี้ย
สิทธิที่จะซื้อหรือขายเงินตราต่างประเทศที่กิจการซื้อหรือที่กิจการเป็นผู้ออก	อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
สิทธิที่จะซื้อหรือขายสินค้าโภคภัณฑ์ที่กิจการซื้อหรือที่กิจการเป็นผู้ออก	ราคาสินค้าโภคภัณฑ์
สิทธิที่จะซื้อหรือขายหุ้นที่กิจการซื้อหรือที่กิจการเป็นผู้ออก	ราคาตราสารทุน (ตราสารทุนของกิจการอีกแห่งหนึ่ง)
ฟิวเจอร์อัตราดอกเบี้ยที่อ้างอิงกับตราสารหนี้ภาครัฐ (ฟิวเจอร์ภาครัฐ)	อัตราดอกเบี้ย
ฟิวเจอร์เงินตราต่างประเทศ	อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
ฟิวเจอร์สินค้าโภคภัณฑ์	ราคาสินค้าโภคภัณฑ์
ฟอร์เวิร์ดอัตราดอกเบี้ยที่อ้างอิงกับตราสารหนี้ภาครัฐ (ฟอร์เวิร์ดภาครัฐ)	อัตราดอกเบี้ย
ฟอร์เวิร์ดเงินตราต่างประเทศ	อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
ฟอร์เวิร์ดสินค้าโภคภัณฑ์	ราคาสินค้าโภคภัณฑ์

ตัวอย่างประกอบความเข้าใจนี้ ไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ประเภทของสัญญา	ตัวแปรหลักที่ใช้อ้างอิงในการรับหรือจ่ายชำระราคา (ตัวแปรอ้างอิง)
ฟอร์เวิร์ดตราสารทุน	ราคาตราสารทุน (ตราสารทุนของกิจการอีกแห่งหนึ่ง)

รายการข้างต้นเป็นตัวอย่างของสัญญาที่โดยปกติแล้วเข้าลักษณะเป็นอนุพันธ์ภายใต้มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 แต่ไม่ได้ครอบคลุมถึงสัญญาทั้งหมดที่เข้าลักษณะเป็นอนุพันธ์ สัญญาใด ๆ ที่มีรายการอ้างอิงอาจเป็นอนุพันธ์ได้ นอกจากนี้ แม้ว่าเครื่องมือทางการเงินหนึ่งจะเข้าค่านิยามของสัญญาอนุพันธ์ แต่อาจต้องพิจารณาข้อกำหนดพิเศษด้วย ตัวอย่างเช่น อนุพันธ์สภาพอากาศ (ดูย่อหน้าที่ 2.1 ของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9) สัญญาที่จะซื้อหรือขายรายการที่ไม่ใช่รายการทางการเงิน เช่น สินค้าโภคภัณฑ์ (ดูย่อหน้าที่ 2.5-2.7 และ ขก.2 ของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9) หรือสัญญาที่จะส่งมอบตราสารทุนของกิจการเอง (ดูย่อหน้าที่ 21-24 ของมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 32) ดังนั้น กิจการต้องประเมินสัญญาเพื่อตัดสินว่าสัญญาดังกล่าวมีลักษณะอื่น ๆ ของอนุพันธ์หรือไม่และต้องพิจารณาข้อกำหนดพิเศษด้วยหรือไม่